

ชุดการเรียนรู้ต่อประสม
เล่มที่ ๑ บทเรียนสำเร็จรูป
เรื่อง พื้นฐานของการอ่านจับใจความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เล่มที่

๑

สมปอง อรุณศิริ

โรงเรียนเทศบาล๑โยธินนุกุล

เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ชุดการเรียนรู้สื่อประสม
เล่มที่ ๑ บทเรียนสำเร็จรูป
เรื่อง พื้นฐานของการอ่านจับใจความ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สมปอง อรุณศิริ
โรงเรียนเทศบาล๑โยธินนุกูล
เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องพื้นฐานของการอ่านจับใจความได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยรายละเอียดในบทเรียนสำเร็จรูปประกอบด้วย คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน สารการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานของการอ่านจับใจความแบบฝึกทักษะ เฉลยแบบฝึกทักษะ แบบทดสอบหลังเรียนและเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พื้นฐานของการอ่านจับใจความได้นำองค์ความรู้มาเป็นกรอบความรู้เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเป็นระยะ ๆ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำโดยผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ในทันทีผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ และได้ประสบการณ์ตรงในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นการตอบสนองการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

เรื่อง	หน้า
คำแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป	๔
จุดประสงค์การเรียนรู้	๕
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	๖
กรอบที่ ๑	๗
กิจกรรมที่ ๑	๗
ตรวจคำตอบกิจกรรมที่ ๑	๑๒
กรอบที่ ๒	๑๓
กิจกรรมที่ ๒	๑๕
ตรวจคำตอบกิจกรรมที่ ๒	๑๖
กรอบที่ ๓	๑๗
กรอบสรุป	๑๘
กิจกรรมที่ ๓	๒๐
ตรวจคำตอบกิจกรรมที่ ๓	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๓
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๒๕
เอกสารอ้างอิง	๒๖

คำแนะนำในการใช้ บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตาม
ความสนใจนักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในแต่ละเรื่อง que ศึกษาในการศึกษาบทเรียน
สำเร็จรูปผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาขอบเขตของเนื้อหาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ

๒. นักเรียนต้องมีคุณธรรมสูงในด้านความตั้งใจจริงความรับผิดชอบความอดทนและ
ความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการศึกษาไม่ควรเปิดดูเฉลยก่อนควรเปิดเมื่อนักเรียนทำแบบฝึก
ทักษะท้ายเรื่องหรือทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จแล้วและต้องการตรวจสอบความถูกต้อง
เท่านั้นเพื่อให้นักเรียนทราบผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นจริง

๓. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน

๔. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนประเมินผล

๕. ศึกษาเนื้อหาสาระโดยละเอียดทีละเรื่อง

๖. ทำแบบฝึกทักษะท้ายเรื่อง

๗. ตรวจสอบคำตอบแบบฝึกทักษะประเมินผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

๘. ทำแบบทดสอบหลังเรียนในกระดาษคำตอบ

๙. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบหลังเรียนประเมินผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐ ถ้าได้
คะแนนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ให้กลับไปศึกษาทบทวนเนื้อหาใหม่ด้วยความตั้งใจปฏิบัติทุกขั้นตอน
จนผ่านเกณฑ์

1. สามารถบอกความหมายของการอ่านจับใจความได้
2. สามารถบอกความหมายของใจความสำคัญได้
3. สามารถอธิบายคุณลักษณะของนักอ่านจับใจความสำคัญได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความ

- ก. การอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมาแล้ว
- ข. การอ่านออกเสียงดัง ๆ เพื่อให้คนอื่นได้ยิน
- ค. การอ่านเพื่อมุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- ง. การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะอย่างไพเราะ

๒. ข้อใด ไม่ใช่ แนวทางในการอ่านจับใจความ

- ก. อ่านให้ละเอียดครบทุกตัวอักษร
- ข. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
- ค. สืบหาส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ
- ง. แปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่องให้ถูกต้อง

๓. ความหมายของใจความสำคัญคือข้อใด

- ก. ข้อความที่ช่วยขยายเนื้อความให้ชัดเจน
- ข. ข้อความที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น
- ค. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นในย่อหน้าทั้งหมด
- ง. ข้อความที่ทำให้ความหมายของประโยค ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุให้เราต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน

- ก. เพื่อเป็นแนวทางในการอ่าน
- ข. เพื่อกำหนดวิธีการอ่านให้เหมาะสม
- ค. เพื่อจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็ว
- ง. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

๕. การอ่านจับใจความและเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับคุณสมบัติสำคัญของข้อใด

- ก. รู้ศัพท์มาก
- ข. มีสมาธิในการอ่าน
- ค. มีความมุ่งหมายใคร่รู้เรื่อง
- ง. อ่านในใจโดยไม่ต้องเคลื่อนไหวริมฝีปาก

๖. บุคคลในข้อใด ไม่ใช่หลักในการอ่านจับใจความ

- ก. มานีอ่านหนังสือโดยไม่ตั้งจุดมุ่งหมาย
- ข. มานะอ่านหนังสือเพื่อหาคำตอบทุกครั้ง
- ค. แก้วทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือก่อนอ่าน
- ง. พลอยสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ ก่อนอ่าน

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๗-๑๐

บ้านของบัวอยู่ติดถนนใหญ่ ทุกวันมีรถแล่นผ่านไปมาหลาย แม่สอนบัวเสมอว่าอย่าวิ่งออกไปที่ถนน เพราะรถจะชนได้รับอันตราย

บัวชอบวิ่งเล่นกับน้อง ๆ ภายในบ้าน วันหนึ่งรถชนกัน และมีคนตายด้วยบัวจึงบอกให้น้องคูและสอนน้องว่าไม่ให้วิ่งออกไปเล่นที่ถนน

๗. บ้านของบัวอยู่ติดถนน บัวจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัย

- ก. ข้ามถนนโดยไม่มองซ้าย - ขวา
- ข. ทานขนมขณะเดิน
- ค. เดินด้วยความระมัดระวัง
- ง. เล่นบนถนน

๘. ทำไมบนถนนจึงมีคนถูกรถชนตาย

- ก. เพราะความตึกคะนอง
- ข. เพราะความสนุกสนาน
- ค. เพราะความประมาท
- ง. เพราะความอยากรู้้อยากลอง

๙. เรื่องที่อ่านนี้เป็นอรรถลักษณะประเภทใด

- ก. เรื่องอธิบาย
- ข. เรื่องเล่าจากประสบการณ์
- ค. เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
- ง. เรื่องวิธีการ

๑๐. ข้อใดคือสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

- ก. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย
- ข. รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
- ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
- ง. เจ็นครกขึ้นภูเขา

เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียน
ร.ร.ก.ม.ส.ช.อ.ก.บ.อ.ก.ร.๒๕๖๓

๑. ก.
๒. ก.
๓. ก.
๔. ง.
๕. ก.
๖. ก.
๗. ก.
๘. ก.
๙. ข.
๑๐. ก.

ได้คะแนนน้อยไม่ต้องเสียใจ

ใจความสำคัญคือข้อความหนึ่งหรือ
ตอนหนึ่งมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว
นักเรียนพร้อมเรียนเรื่องพื้นฐานการอ่านจับ
ใจความสำคัญแล้วใช่ไหมคะ

พร้อมแล้วครับ / ค่ะ

ความหมายการอ่าน

การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากสิ่งที่อ่านทางสายตา เพื่อเก็บรวบรวมความคิดที่เสนอผ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อย่างมีเหตุผล จนเกิดเป็น ความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในสิ่งที่อ่าน แล้วนำความรู้นั้นไปถ่ายทอดให้เกิด ประโยชน์กับตนเองและผู้อื่นได้ (จิตรลดา บุญเรือง:๒๕๕๒)

ความหมายการอ่านจับใจความ

มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้หลายทศนะดังนี้

กรมวิชาการ(๒๕๔๖) กล่าวว่า การอ่านจับใจความหมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่ม ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

แวมยุรา เหมือนนิล(๒๕๓๘) ให้ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความคือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือส่วนที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการอ่าน ๔ ขั้นตอนคือ

๑. การแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่ปรากฏในสาร
๒. การทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ
๓. การจับใจความสำคัญและแนวคิดของผู้เขียน
๔. กระบวนการคิดที่เกิดขึ้นขณะที่ทำความเข้าใจสัญลักษณ์
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์(๒๕๓๗)

เข้าใจเรื่องการอ่านจับใจความ
แล้ว ลองทำกิจกรรมกันเลยค่ะ

กิจกรรมที่ ๑

๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียน อ่านข้อความที่กำหนดให้ จากนั้นเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

หน้าที่ของนักเรียน คือ การไปโรงเรียนทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นักเรียนควรจัดตารางเรียน และ เตรียมอุปกรณ์การเรียน ให้พร้อมก่อนไปโรงเรียน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด สมุด หนังสือ เป็นต้น

๑. เรื่องนี้แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

- หน้าที่ของนักเรียน
- การไปโรงเรียน
- กระเป๋านักเรียน

๒. ใครที่ต้องใช้อุปกรณ์การเรียน

- นักเรียน
- พ่อ
- แม่

๓. ข้อใดต่อไปนี้เป็น อุปกรณ์การเรียน

- กระติกน้ำ แก้วน้ำ ไม้บรรทัด
- แปรง ยาสีฟัน แปรงสีฟัน
- ดินสอ สมุด ยางลบ

นักเรียนทำได้ก็ขอ
มาตรวจคำตอบกันนะคะ

คำชี้แจง ให้นักเรียน อ่านข้อความที่กำหนดให้ จากนั้นเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

หน้าที่ของนักเรียน คือ การไปโรงเรียนทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นักเรียนควรจัดตารางเรียน และ เตรียมอุปกรณ์การเรียน ให้พร้อมก่อนไปโรงเรียน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด สมุด หนังสือ เป็นต้น

๑. เรื่องนี้แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

- หน้าที่ของนักเรียน
- การไปโรงเรียน
- กระเป๋านักเรียน

๒. ใครที่ต้องใช้อุปกรณ์การเรียน

- นักเรียน
- พ่อ
- แม่

๓. ข้อใดต่อไปนี้เป็น อุปกรณ์การเรียน

- กระติกน้ำ แก้วน้ำ ไม้บรรทัด
- แปรง ยาสีฟัน แปรงสีฟัน
- ดินสอ สมุด ยางลบ

หนูทำถูกทุกข้อเลยค่ะ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาความคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเสนอให้ผู้อ่านทราบ(วชิราพรพรณจันทร์เทศ :๒๕๕๕)
ลักษณะของใจความสำคัญ

๑. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆในตอนนั้นๆ ได้หมดข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
๒. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆหรือย่อหน้าหนึ่งๆส่วนมากมีเพียงประการเดียว
๓. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยคอาจเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยคเป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ
๔. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

ผลความ (Details) เป็นใจความหรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุน หรือให้ตัวอย่างซึ่งแต่ละย่อหน้าอาจมีประโยคที่เป็นผลความหลายๆ ประโยค

ศึกษาตัวอย่างการหาใจความสำคัญจากข้อความข้างล่าง

ตัวอย่าง ใจความสำคัญ

ไทยและจีนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาแต่โบราณกาลตราบเท่าปัจจุบัน ในสมัยกรุงสุโขทัยจีนได้ส่งทูตมาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทย และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้เสด็จไปประเทศจีนถึง ๒ ครั้ง ในสมัยกรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ มีคนจีนเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก บางคนได้ประกอบความดีความชอบต่อแผ่นดินไทย จนได้รับพระราชทานยศฐานบรรดาศักดิ์ก็มี

ประโยคใจความสำคัญไทยและจีนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ส่วนประโยคอื่นๆ เป็นผลความ

หนูเข้าใจเรื่องใจความสำคัญแล้ว

กิจกรรมที่ ๒

๑๕

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยาย
ใจความสำคัญ

๑. อูรังอุตังเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดงแขนยาว ขาสั้น
และค่อนข้างเล็ก

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

๒. การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย ใช้เล่นในเวลาที่ฝนไม่ตกตาม
ฤดูกาลอากาศร้อนแห้งแล้ง

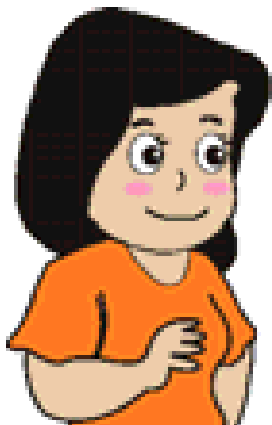
ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

๓. คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย เพราะมีเนื้อเป็นมันส์สวยสะอาดตา

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

นักเรียนทำได้ก็ข้อ

มาตรวจคำตอบกันนะ

ตรวจคำตอบกิจกรรมที่ ๒

๑๖

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยาย
ใจความสำคัญ

๑. อรุ้งอุ้งตั้งเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดงแขนยาว ขาสั้น
และก่อนข้างเล็ก

ใจความสำคัญ อรุ้งอุ้งตั้งเป็นลิงขนาดใหญ่

ส่วนขยายใจความสำคัญ มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดง แขนยาว ขาสั้น
และก่อนข้างเล็ก

๒. การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย ใช้เล่นในเวลาที่ฝนไม่ตกตาม
ฤดูกาลอากาศร้อนแห้งแล้ง

ใจความสำคัญ การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย

ส่วนขยายใจความสำคัญ ใช้เล่นในเวลาที่ฝนไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนและแห้งแล้ง

๓. คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย เพราะมีเนื้อเป็นมันส์สวยสะอาดตา

ใจความสำคัญ คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย

ส่วนขยายใจความสำคัญ เพราะผ้าไหมมีเนื้อเป็นมันส์สวยสะอาดตา

ผมทำถูกทุกข้อเลยครับ

เรื่องนำรู้กับการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ผู้อ่านควรมีแนวทางและพื้นฐานดังนี้ (สนิท ตั้งทวี:๒๕๒๖)

๑. การมีพื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ สามารถทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้

๒. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางใช้กำหนดวิธีอ่านที่เหมาะสม และจับใจความ หรือหาคำตอบได้รวดเร็วขึ้น

๓. มีทักษะในการใช้ภาษา สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ มีประสบการณ์ หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจลักษณะของหนังสือ เพราะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องที่แตกต่างกัน

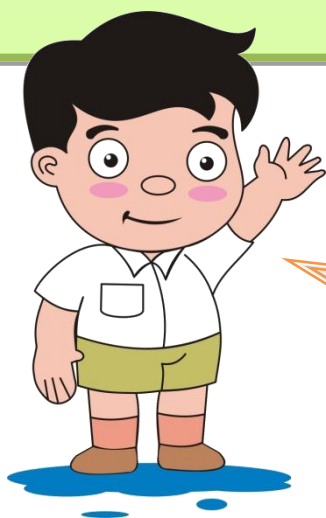
วิธีการฝึกฝนเป็นนักอ่านจับใจความ

๑. สร้างนิสัยรักการอ่าน โดยพยายามฝึกอ่านข้อความทุกประเภท แม้แต่ป้ายประกาศต่าง ๆ ควรอ่านซึ่งการฝึกอ่านบ่อย ๆ จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อ่านหนังสือได้เร็ว ช่างสังเกต และจดจำข้อความต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

๒. ฝึกใช้พจนานุกรม เมื่ออ่านแล้วพบคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจอย่าทอดทิ้งหรือปล่อยไว้ผ่าน การใช้พจนานุกรมทำให้นักเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

๓. จดบันทึกการอ่าน ขณะที่อ่านควรมีสุมจดบันทึก เพื่อบันทึกถ้อยคำที่น่าสนใจ แปลกใหม่ ไพเราะ มีคติ ข้อคิด ความรู้ใหม่ ๆ หรือข้อความที่นักเรียนประทับใจ โดยบันทึกชื่อหนังสือและผู้เขียนไว้ด้วย และหากเป็นหนังสือที่นักเรียนต้องอ่านบ่อย ๆ อาจใช้ปากกาขีดเน้นข้อความ หรือแปะกระดาษสีคั่นหน้าที่มีข้อความดังกล่าว

๔. ฝึกจับใจความสำคัญที่ละย่อหน้า การอ่านจับใจความสำคัญนั้น ควรเริ่มต้นจากการจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะงานเขียนที่ดีนั้นแม้มีใจความหลายอย่างแต่ใน ๑ ย่อหน้า มีใจความสำคัญเพียง ๑ ใจความเท่านั้น หากเรื่องมีหลายย่อหน้าแสดงว่ามีใจความสำคัญหลายใจความ เมื่อนำใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันทำให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ในที่สุด

ผมมีคุณสมบัติข้างต้น
ทั้งหมดเลยครับ

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่อง ว่าคืออะไร แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน

๑. ส่วนที่เป็นใจความหลักหรือใจความสำคัญ
๒. ส่วนที่เป็นใจความรองหรือผลความหรือส่วนที่ขยายใจความหลักเพื่อให้ใจความหลักชัดเจนยิ่งขึ้น

การอ่านก่อให้เกิดการคิด การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีวิสัยทัศน์ คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้
(ปานรวิ ยงยุทธวิชัย: ๒๕๔๘)

พวกเราเข้าใจเรื่องการอ่านจับใจความแล้วค่ะ / ครับ

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วตอบคำถามสรุปใจความสำคัญ

“อันตรายของการนินยามีมากมายจึงควรหลีกเลี่ยงโดยเฉพาะเมื่อป่วยด้วยโรคที่ไม่ร้ายแรงเช่นไขหวัดคออักเสบท้องเสีย ฯลฯ”

๑. ใจความสำคัญของประโยคนี้คืออะไร

.....

๒. นักเรียนคิดว่าควรหลีกเลี่ยงการนินยาเมื่อใด

.....

๓. ในประโยคนี้เพราะเหตุใดจึงควรหลีกเลี่ยงการนินยา

.....

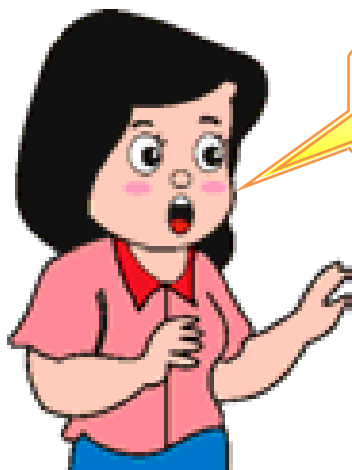
๔. คำว่า “โรคไม่ร้ายแรง” ได้แก่โรคอะไรบ้าง

.....

๕. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของประโยคนี้

.....

.....

นักเรียนทำได้ก็ช้อคะ ตรวจสอบคำตอบกันคะ

คำชี้แจงให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วตอบคำถามสรุปใจความสำคัญ

“อันตรายของการฉีดยามีมากมายจึงควรหลีกเลี่ยงโดยเฉพาะเมื่อป่วยด้วยโรคที่ไม่ร้ายแรงเช่นไข้หวัดคออักเสบท้องเสียฯลฯ”

๑. ใจความสำคัญของประโยคนี้คืออะไร

ตอบอันตรายของการฉีดยา

๒. นักเรียนคิดว่าควรหลีกเลี่ยงการฉีดยาเมื่อใด

ตอบเมื่อป่วยด้วยโรคที่ไม่ร้ายแรง

๓. ในประโยคนี้เพราะเหตุใดจึงควรหลีกเลี่ยงการฉีดยา

ตอบเพราะจะเกิดอันตรายได้

๔. คำว่า “โรคไม่ร้ายแรง” ได้แก่โรคอะไรบ้าง

ตอบไข้หวัดคออักเสบท้องเสีย

๕. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของประโยคนี้

ตอบการฉีดยาทำให้เกิดอันตรายมากมายจึงควรหลีกเลี่ยงการฉีดยาถ้าไม่ได้ป่วยเป็นโรคร้ายแรง

ผมทำถูกทุกข้อเลยครับ

แบบทดสอบ หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความ
 - ก. การอ่านเพื่อทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนมาแล้ว
 - ข. การอ่านออกเสียงดัง ๆ เพื่อให้คนอื่นได้ยิน
 - ค. การอ่านเพื่อมุ่งค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - ง. การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะอย่างไร้สาระ
๒. ข้อใด ไม่ใช่ แนวทางการอ่านจับใจความ
 - ก. อ่านให้ละเอียดครบทุกตัวอักษร
 - ข. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
 - ค. สืบหาส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ
 - ง. แปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในเรื่องให้ถูกต้อง
๓. ความหมายของใจความสำคัญคือข้อใด
 - ก. ข้อความที่ช่วยขยายเนื้อความให้ชัดเจน
 - ข. ข้อความที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้อ่านเข้าใจยิ่งขึ้น
 - ค. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นในย่อหน้าทั้งหมด
 - ง. ข้อความที่ทำให้ความหมายของประโยค ชัดเจนยิ่งขึ้น
๔. ข้อใด ไม่ใช่ สาเหตุให้เราต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน
 - ก. เพื่อเป็นแนวทางการอ่าน
 - ข. เพื่อกำหนดวิธีการอ่านให้เหมาะสม
 - ค. เพื่อจับใจความหรือหาคำตอบได้รวดเร็ว
 - ง. เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
๕. การอ่านจับใจความและเข้าใจเรื่องที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับคุณสมบัติสำคัญของข้อใด
 - ก. รู้ศัพท์มาก
 - ข. มีสมาธิในการอ่าน
 - ค. มีความมุ่งหมายใคร่รู้เรื่อง
 - ง. อ่านในใจโดยไม่ต้องเคลื่อนไหวริมฝีปาก

๖. บุคคลในข้อใด ไม่ใช่หลักในการอ่านจับใจความ

- ก. มานีอ่านหนังสือโดยไม่ตั้งจุดมุ่งหมาย
- ข. มานะอ่านหนังสือเพื่อหาคำตอบทุกครั้ง
- ค. แก้วทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือก่อนอ่าน
- ง. พลอยสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ ก่อนอ่าน

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ ๗-๑๐

บ้านของบัวอยู่ติดถนนใหญ่ ทุกวันมีรถแล่นผ่านไปมาหลาย แม่สอนบัวเสมอว่าอย่าวิ่งออกไปที่ถนน เพราะรถจะชนได้รับอันตราย

บัวชอบวิ่งเล่นกับน้อง ๆ ภายในบ้าน วันหนึ่งรถชนกัน และมีคนตายด้วยบัวจึงบอกให้น้องคูและสอนน้องว่าไม่ให้วิ่งออกไปเล่นที่ถนน

๗. บ้านของบัวอยู่ติดถนน บัวจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะปลอดภัย

- ก. ข้ามถนนโดยไม่มองซ้าย - ขวา
- ข. ทานขนมขณะเดิน
- ค. เดินด้วยความระมัดระวัง
- ง. เล่นบนถนน

๘. ทำไมบนถนนจึงมีคนถูกรถชนตาย

- ก. เพราะความตึกคะนอง
- ข. เพราะความสนุกสนาน
- ค. เพราะความประมาท
- ง. เพราะความอยากรู้้อยากลอง

๙. เรื่องที่อ่านนี้เป็นอรรถลักษณะประเภทใด

- ก. เรื่องอธิบาย
- ข. เรื่องเล่าจากประสบการณ์
- ค. เรื่องเล่าเชิงจินตนาการ
- ง. เรื่องวิธีการ

๑๐. ข้อใดคือสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

- ก. ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย
- ข. รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี
- ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
- ง. เจ็นครกขึ้นภูเขา

เฉลย

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ก.
๒. ก.
๓. ก.
๔. ง.
๕. ก.
๖. ก.
๗. ก.
๘. ข.
๙. ก.

ได้คะแนนน้อยไม่ต้อง
เสียใจ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ (๒๕๔๖). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช๒๕๔๔. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จิตรลดา บุญเรือง (๒๕๕๒). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , สาขาวิชาการมัธยมศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จุไรรัตน์ลักษณะศิริและบาทย์อ้อมสารานู. (๒๕๔๗). การใช้ภาษาไทย.กรุงเทพฯ : คณะอักษร ศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปานรวิ ยงยุทธวิชย์.(๒๕๔๘). การอ่านเขียนคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ .กรุงเทพฯ: ชารอักษร. มัธยมศึกษาปีที่๒. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ.

วชิราพรรณจันทน์เทศ. (๒๕๔๕). การพัฒนาชุดการสอนด้วยตนเองวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่าน จับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต , สาขาวิชาการ มัธยมศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แวมมยุราเหมือนนิล. (๒๕๔๑). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

ศรีวรรณศรีสวัสดิ์. (๒๕๔๕). การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้น สนิทตั้งทวี. (๒๕๒๖). อ่านไทย.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สุนันทามั่นเศรษฐวิทย์.(๒๕๓๗). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ(๒๕๔๖). การสร้างสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.

